

Мороз Ю. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання та
тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Рожеченко В. М.

*викладач кафедри фізичного виховання та
тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ОЗДОРОВЛЕННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

*Moroz Yu. M., Rozhechenko V. M. Pedagogical principles of development of
rehabilitation of modern youth*

*Keywords: health, healthy way of life, making healthy, physical education,
physical development*

Явище, що його сьогодні потрактовують як оздоровлення, зазнало тривалого розвитку і значної трансформації в історії людства. При аналізі історичних джерел та дослідницьких праць бачимо, що підхід до проблеми оздоровлення в значній мірі зумовлювали економічні складники, опосередковуючись метою навчання та виховання дитини. Відповідно, у класових суспільствах він був неоднаковим стосовно дітей з різних верств населення, а зміст оздоровчої діяльності того чи іншого закладу часто визначали суб'єктивні фактори.

У вітчизняній практиці ідеї фізичного розвитку дитини визначила, насамперед, так звана козацька педагогіка. Її ідеалом виступала вільна, незламна у своїх прагненнях людина, патріот, захисник свого народу. Відповідно, головним завданням було – готувати фізично загартованих, здорових, мужніх воїнів, яким водночас притаманні моральність і милосердя, лицарські якості. Відомо, що в січових школах, куди хлопчиків віддавали з 9 років, ієромонах, як головний учитель, окрім наставництва, мав піклуватися і про здоров'я вихованців [2].

У різні часи вітчизняна школа то виокремлювала фізичне виховання в самостійний напрямок педагогічної діяльності, то розглядала як прийнятніші більш природні шляхи оздоровлення. Проте, аналізуючи погляди вітчизняних педагогів за останні два століття, прослідковується думка про те, що забезпечення фізичного здоров'я вихованців вони уявляли і як соціальну, і як особисту цінність; більшість прогресивних діячів у галузі освіти вважали його безумовним завданням діяльності педагога та школи в цілому.

Слід зазначити, що для вітчизняної практики характерний також розгляд фізичної праці як необхідного виховного чинника, своєрідної перестороги на шляху формування хибних рис особистості, таких, як безвідповідальність, легкодухість, розпушта, брехливість тощо.

Загалом можна констатувати, що на кінець ХІХ століття у вітчизняній педагогіці склалися усталені підходи до оздоровлення дітей, які відображали загальноєвропейський досвід у його багатовіковому розвитку. Аналіз цих підходів показав наявність двох взаємопов'язаних напрямків – прагматичного (зумовленого насамперед інтересами суспільства чи держави) та особистісно-розвивального (зумовленого, у першу чергу, інтересами окремо взятої особистості). Ці підходи – взаємодоповнювальні, такі, що враховують об'єктивні зв'язки між людиною і суспільством і простежуються у вітчизняній практиці до сьогодні [1].

В умовах сьогодення в Україні відзначаємо розширення кола аспектів оздоровчої діяльності.

Учені давно довели, що потребу в русі обумовлюють закономірності нормального розвитку організму. Інакше кажучи, рух – неодмінна умова зміцнення здоров'я, формування правильної постави й оволодіння основними руховими навичками. Науковими дослідженнями переконливо доведено, що люди, які систематично займаються спортом, менше стомлюються, у них вище творча активність.

Не втрачає актуальності й така форма оздоровчої роботи з школярами, як загартування. Чим вищий рівень фізичної загартуваності дитини, тим менше вона хворіє, тим вищі в неї фізична й розумова працездатність. З кожним роком зростає обсяг і складність навчальної роботи. Дітям необхідно все більше сил та здоров'я для успішного оволодіння навчальним матеріалом. Щоб зберегти, а тим більше зміцнити своє здоров'я, в таких несприятливих умовах, сучасні учні повинні багато знати про фізичну культуру й уміти використовувати її засоби. Незнання способу або неправильне їх застосування може призвести (і призводить) до травм, перевтоми, зменшення захисних сил організму, різних захворювань.

Проблемі оздоровлення школярів приділяють увагу фахівці різних педагогічних спеціальностей, роблячи акцент на відповідних аспектах здоров'язберігальної діяльності [2, 3].

Зараз ми все більше усвідомлюємо, що для того, аби уникнути хвороб і активно зміцнювати здоров'я дітей, необхідно навчати їх, як це робити. Передбачається, що, передаючи школяреві знання, уміння і навички, ми залишаємо йому можливість вибору і прийняття рішень, що стосується здоров'я. Знання, уміння і навички учні одержують на заняттях з фізичної підготовки.

У шкільному віці закладаються основи фізичної культури людини, інтереси, мотивації і потреби в систематичній фізичній активності. Цей вік особливо сприятливий для оволодіння базовими компонентами культури рухів, освоєння великого арсеналу рухових координацій, техніки різноманітних фізичних

вправ. Сьогодення висуває до фахівців у галузі освіти настійну вимогу виробити більш універсальні підходи до проблеми оздоровлення школярів, узагальнити наявний позитивний досвід у цій сфері, надавши, водночас, такій роботі актуальних форм і змісту. Існує нагальна потреба висвітлення теоретико-педагогічних та організаційних основ оздоровчої роботи у навчально-виховному процесі, адекватних сучасним оздоровчим проблемам загальноосвітньої школи [4, 5].

Список використаних джерел

1. Ільченко В. Р. Оздоровчі аспекти змісту освітньої програми «Довкілля». Реалії та перспективи виконання на Полтавщині національної програми «Діти України». Полтава: ПОШПОП, 2017. С. 107-109.
2. Фіцула М. М. Педагогіка: посібник. Київ: Вид. центр «Академія», 2012. 528 с.
3. Skrypchenko, I. Using innovative methods in tourism related studies at school. 10th International Physical Education and sport teaching Congress «Active and happy kids» (31 Oct – 3 Nov 2019, Antalia). 2019. P. 41.
4. Шутка Г. І. Соціально-педагогічні умови вдосконалення фізичного стану дітей у літньому оздоровчому таборі: автореф. дис. ... к. пед. н. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. 20 с.
5. Скрипченко І. Т. Практика підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до проведення туристської роботи з учнівською молоддю. *Матеріали III Міжнародного конгресу «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі»* (18-21 травня 2017 року). Одеса: Південноукраїнський нац. педаг. ун-ет ім. К. Д. Ушинського. 2017. С. 613-614.

Мороз Ю. М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро, Україна)*

Buczkwicz T.

*Wicedyrektor Akademickiego Liceum
Ogólnokształcącego Politechniki Białostockiej,
Politechnika Białostocka (Białostock, Polska)*

ОЗДОРОВЧО-ПЕДАГОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

*Moroz Yu. M., Buczkwicz T. Health and pedagogical environment for the
development of student youth in a secondary school*

*Keywords: health, environment, educational institution, pedagogical environment,
teacher, health technology*

Одним із найважливіших чинників впливу на розвиток дитини є її життєве середовище. У первинному вигляді воно носить переважно стихійний характер і складається як сукупність більш чи менш зінтегрованих чинників, що мають стосовно до дитини мало прогнозоване формуюче значення.